

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

EDİRNE BELEDİYESİ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	13

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Borçlanma Limitinin Aşılması ve Borçlanma İçin Bakanlıktan Onay Alınmaması
2. Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Sıraya Göre Ödenmemesi
3. Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması
4. Belediyenin Su Gelirleri Üzerinden Hesaplanacak Katma Değer Vergisinin Yanlış Zamanda Beyan Edilmesi
5. İndirimli Bina Vergisi Uygulanan Kişilerin Muafiyet İçin Gerekli Şartları Taşıyıp Taşımadıkları Hususunda Etkin Bir Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması
6. Tahakkuk Eden Bazı Gelir Kalemlerinde Tahsil Oranlarının Düşük Olması
7. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi
8. Yeniden Değerleme Oranı Kadar Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi
9. Engelli Memur Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması
10. Kiraya Verilen Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Edirne Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 31 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Edirne Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı dört adet birim belirlenmiştir. Bunlar; 'Özel Kalem Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü ve İç Denetçiler'dir. Başkana bağlı, memurlar arasından atanan üç adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen iki adet başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin on sekiz adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	544	324
Sözleşmeli Personel	-	50
Kadrolu İşçi	190	41
Geçici İşçi	0	0
Toplam	734	415
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	1077	1024

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam üç adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Edirne Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Edirne Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	45.668.000,00	1.112.592,15	46.780.592,15	41.009.601,75	5.770.990,40	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	7.027.000,00	979.989,77	8.006.989,77	7.235.238,85	771.750,92	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0	190.430.000,00	32.771.132,13	223.201.132,13	154.726.227,61	68.474.904,52	0
04	Faiz Giderleri	0	4.400.000,00	9.560.000,00	13.960.000,00	13.772.057,99	187.942,01	0
05	Cari Transferler	0	10.213.000,00	-132.254,11	10.080.745,89	8.702.655,62	1.378.090,27	0
06	Sermaye Giderleri	0	210.795.000,00	-29.100.400,00	181.694.600,00	159.485.815,33	22.208.784,67	0
07	Sermaye Transferleri	0	0	0	0	0	0	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	20.000.000,00	-15.191.059,94	4.808.940,06	0	4.808.940,06	0
Toplam		0	488.533.000,00	0	488.533.000,00	384.931.597,15	103.601.402,85	0

Edirne Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 488.533.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 384.931.597,15 TL Bütçe Gideri yapılmış, 103.601.402,85 TL ödenek iptal edilmiştir.

Edirne Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 367.533.000,00 TL ödenek, sonrasında gider Ek Ödenek ile 121.000.000,00 TL olarak toplam 488.533.000,00 TL ödenek “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 304.533.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma +191.000.000,00 TL ve borç ödemeleri -7.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	32.080.000,00	28.638.651,94	197.995,35	28.440.656,59	88,66
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	73.580.000,00	69.669.146,67	215.761,96	69.453.384,71	94,39
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.611.000,00	177.899,07	0	177.899,07	11,04
05- Diğer Gelirler	187.262.000,00	157.440.874,92	43.088,90	157.397.786,02	84,05
06- Sermaye Gelirleri	10.000.000,00	2.910.624,40	0	2.910.624,40	29,11
08-Alacaklardan Tahsilat	0	0	0	0	0
09- Red ve İadeler	0	0	0	0	0
Toplam	304.533.000,00	258.837.197,00	456.846,21	258.380.350,79	84,84

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %84,84 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%88,66) ve teşebbüs, mülkiyet gelirleri (%94,39) ve diğer gelirler (%84,05) beklenene yakın, alınan bağış ve yardımlar (%11,04) ve sermaye gelirleri ise (%29,11) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	45.668.000,00	41.009.601,75	89,80
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.027.000,00	7.235.238,85	102,96
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	190.430.000,00	154.726.227,61	81,25
04- Faiz Gideri	4.400.000,00	13.772.057,99	313,00
05- Cari Transferler	10.213.000,00	8.702.655,62	85,21
06- Sermaye Giderleri	210.795.000,00	159.485.815,33	75,66
07- Sermaye Transferleri	0	0	0
08- Borç Verme	0	0	0
09- Yedek Ödenekler	20.000.000,00	0	0
Toplam	488.533.000,00	384.931.597,15	78,79

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %78,79 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %2,96, Faiz Giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %213 oranında aşılmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi giderleri beklenenin üstünde %102,96 ve Faiz Giderleri de beklenenin üstünde %313 gerçekleşirken, diğer giderler ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	21.186.916,87	24.527.056,66	28.638.651,94	16	17
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	57.328.160,98	65.254.947,01	69.669.146,67	14	7
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.746.202,83	1.108.345,89	177.899,07	-37	-84
Diğer Gelirler	117.435.071,45	128.470.119,00	157.440.874,92	9	23
Sermaye Gelirleri	13.417.022,95	8.975.288,38	2.910.624,40	-33	-68
Toplam	211.113.375,08	228.335.756,94	258.837.197,00	8	13

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-1.697.180,95	-2.235.178,37	-456.846,21	32	-80
Net Toplam	209.416.194,13	226.100.578,57	258.380.350,79	8	14

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 32.279.772,22 TL'lik (%14) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 930.446,82 TL (%84), Sermaye gelirlerinde 6.064.663,98 TL (%68) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 4.111.595,28 TL (%17), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 4.414.199,66 TL (%7) ve diğer gelirlerde 28.970.755,92 TL (%23) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda gelir yönetiminde sağlanan başarıdan ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan payların artmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	33.399.182,20	38.858.478,70	41.009.601,75	16	6
SGK Devlet Prim Giderleri	5.570.335,50	8.621.206,16	7.235.238,85	55	-16
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	120.274.357,90	150.321.466,79	154.726.227,61	25	3
Faiz Giderleri	3.943.007,91	4.483.302,69	13.772.057,99	14	207
Cari Transferler	7.844.088,14	9.602.431,29	8.702.655,62	22	-9
Sermaye Giderleri	20.465.605,56	15.827.245,64	159.485.815,33	-23	908
Sermaye Transferleri	1.451.493,96	0	0	-100	0
Toplam	192.948.071,17	227.714.131,27	384.931.597,15	18	69

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 157.217.465,88 TL (%69) artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 2.151.123,05 TL (%6) arttığı görülmektedir. Bu giderin artışı yıllık maaş fiyat farkı artışından kaynaklanmıştır. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 1.385.967,31 TL (%16) azaldığı görülmektedir. Bu giderin azalış nedeni emekli olmuş memurlardan kaynaklanan Emekli sandığı tarafından faturalı alacaklar olarak nitelendirilen tutarın azalmasından kaynaklanmaktadır. Mal alım ve hizmet giderlerinde 4.404.760,82 TL'lik (%3), Faiz giderlerinde 9.288.755,30 TL'lik (%207), sermaye giderlerinde 143.658.569,69 TL'lik (%908) artış olmuş, buna karşın Cari Transferler giderlerinde 899.775,67 TL'lik (%9) bir azalış olmuştur. Faiz giderleri artışının alt yapı çalışmaları için çekilen kredi faizlerinden, Sermaye Giderlerinin de yine alt yapı çalışmalarından kaynaklandığı görülmüştür.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 309.599.584,94 TL, Faaliyet Geliri 280.831.425,95 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 28.768.158,99 TL olarak gerçekleşmiştir.

Edirne Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	EDİRNE BELEDİYESİ PERSONEL A.Ş.	450.000,00	450.000,00	100
2	ERGENE ENERJİ A.Ş.	500.000,00	500.000,00	100
3	ETUR EDİRNE TURİZM ve ENDÜSTRİ A.Ş.	1.500.000,00	25.787,50	1,719167

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Edirne Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Edirne Belediyesinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla; ilgili mevzuat, kurum faaliyet raporu ve düzenlilik denetim rehberinde yer alan iç kontrol sistemi değerlendirme formu esas alınarak yapılan inceleme sonucunda iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- Kurum misyonu ile birimlerin ve personelin görev tanımları yazılı olarak belirlenmiş, personele duyurulmuş ve kurumda buna uygun bir organizasyon yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Ayrıca kurumda yetkiler kısmen tanımlanmış yetki devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri ve imza yetkisi yönergesi hazırlanmıştır.
- Mali karar ve işlemlerin süreç akış şeması hazırlanmamış ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulmamıştır.
- Kurumda yetkiler kısmen tanımlanmış, yetki devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri ve imza yetkisi yönergesi hazırlanmıştır.
- Kurum işleyişinde, mali karar ve işlemleri hazırlayanlar (gerçekleştirme görevlileri), uygulayanlar (harcama yetkilileri) ve kontrol edenler (ön mali kontrol sürecindeki personel ve iç denetim birimi) ayrı ayrı belirlenmiş olduğundan riskli olarak değerlendirilen herhangi bir hususa rastlanmamıştır.
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmadığı görülmüştür.

- Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesinin tüm çalışanlar tarafından imzalandığı belirlenmiş olduğundan yasal zorunluluğun yerine getirildiği değerlendirilmiştir.
- Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar yazılı olarak belirlenip personele duyurulmaktadır. Dolayısıyla yasal zorunluluğun yerine getirildiği kanaatine varılmıştır.
- Hassas görevler belirlenmemiştir.
- Görevli personel için gerekli eğitim ihtiyacının karşılanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- 2020- 2024 Stratejik planı, 5018 sayılı Kanun, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu, Belediyeler için hazırlanan Stratejik Planlama Rehberine uygun olarak hazırlanmıştır. Stratejik Plan hazırlık çalışmaları belediye başkanı başkanlığında, tüm birimlerin aktif katılım ve katkılarıyla strateji geliştirme biriminin koordinatörlüğünde yürütülmüş ve belediyenin kendi çalışanları tarafından hazırlanmıştır. Stratejik planının hazırlanması için hizmet alımı yapılmamıştır.
- Belediye 2020 performans programını içerik olarak mevzuata uygun hazırlamıştır. Performans programı idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içermektedir. Belediyenin bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. Belediye, bütçesi ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırarak 2020-2024 stratejik planını oluşturmuştur.
- Belediye tarafından iç kontrol ve kurumsal riskler belirlenmemiştir.
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır.
- Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler yoktur. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemler belirlenmemiştir.
- Kamu İç Kontrol Standartlarının hedeflediği anlamda bir Yönetim Bilgi Sistemine rastlanmamıştır. Raporlama ve analiz gibi kullanıcı beklentileri sistem tabanlı karşılanmamaktadır.
- 5018 Sayılı Kanun kapsamında, belediye başkanı ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri tarafından, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, içerik olarak

mevzuata uygun hazırlanan idare faaliyet raporu belediyenin web sitesinde yayımlanmıştır. İdare faaliyet raporu, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak hazırlanmış olup faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içermektedir.

- Belediyede veri kayıt sistemi mevcuttur. Veri kayıt sistemi yedeklemeye işlemi yapmaktadır.
- İç kontrol izleme ve yönlendirme kurulu kurulmamıştır.
- 3 adet iç denetçi kadrosu mevcuttur ve 2 adet iç denetçi bulunmaktadır. Denetim yılı olan 2020 yılı itibarı ile iç denetçiler tarafından iç denetim birimi bünyesinde yapılan çalışmalar aşağıda sıralanmış olup denetim yılından önceki 4 yıllık süreçte her yıl raporlama faaliyeti yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda 12 adet rapor hazırlanmıştır dolayısı ile iç denetim biriminin aktif olarak çalıştığı değerlendirilmektedir.
- 2015-2020 yılları arasında iç denetçiler tarafından 3 adet inceleme raporu, 5 adet denetim raporu, 4 adet danışmanlık raporu olmak üzere toplam 12 adet rapor düzenlenmiş olup ilgili yıllar 2016, 2017, 2018 ve 2019 dur.
- Belediyenin faaliyet raporunda birim harcama yetkililerinin ve üst yöneticinin beyan ve imzaları mevcuttur.

Bu itibarla Edirne Belediyesinin bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde iç kontrol mevzuatı gereklerinin önemli ölçüde yerine getirildiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Edirne Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Borçlanma Limitinin Aşılması ve Borçlanma İçin Bakanlıktan Onay Alınmaması

Belediyenin borç stokunun 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belirtilen sınırın üzerinde olduğu ve en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının, yılı içinde yüzde onunu geçen iç borçlanma için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmadığı görülmüştür

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'nci maddesinde; *“Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.”*

.....

“Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir.” hükümleri yer almaktadır.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Belediyenin 2020 yılı için borç limiti tutarı; 2019 yılı kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamı olan 226.100.578,57 TL'nin 2020 yılında

belirlenmiş olan yeniden değerlendirme oranında (% 22,58) artırılmış hali kadardır yani 277.154.089,21 TL'dir. Belediye kayıtları incelendiğinde, kısa vadeli ve uzun vadeli yabancı kaynaklar toplam tutarı halihazırda 369.232.723,09 TL'dir. Yani borçlanma limiti 92.078.633,88 TL aşılmıştır.

Ayrıca Belediye 2020 yılı içerisinde toplam 120.000.000 TL borçlanmıştır. Artırılmış bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşan söz konusu borçlanma için Bakanlıktan izin alınmamıştır. Borç stokunun yasal sınırın altına düşene kadar borçlanma yapılmamasında ve borçlanma yapılırken gerekli izinlerin alınmasında mevzuata uyarlılık bulunduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen tutarların mevzuatta belirlenen sıraya göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği ancak sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 249'uncu maddesinde, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde idarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle alınan mal, hizmet ve yapım karşılığı tutarları 320- Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedeceği ve ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirileceği anlaşılmaktadır.

Belediye muhasebe işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320- Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı tespit edilmiş olup, nakit mevcudunun tüm ödemeleri

karşılayamaması halinde giderlerin mevzuatta yer alan öncelik ve kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 30'uncu maddesi gereğince hazırlanıp kamuoyuna duyurulması gereken Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nun hazırlanmadığı görülmüştür.

Adı geçen Kanun'un "Malî saydamlık" başlıklı 7'nci maddesine göre, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması zorunludur.

Aynı Kanun'un 30'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasında ise; "*Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Cumhurbaşkanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.*" hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla Kurum tarafından her yıl, yılın ilk altı aylık dönemine ilişkin bütçe uygulamaları ile ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini içeren Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nun hazırlanarak, saydamlık ilkesi gereğince kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

BULGU 4: Belediyenin Su Gelirleri Üzerinden Hesaplanacak Katma Değer Vergisinin Yanlış Zamanda Beyan Edilmesi

Belediyenin su gelirleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisini yanlış zamanda beyan ettiği tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Vergiye doğuran olayın meydana gelmesi" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"Vergiye doğuran olay: ...

g) Su, elektrik, gaz, ısıtma, soğutma ve benzeri enerji dağıtım veya kullanımlarında bunların bedellerinin tahakkuk ettirilmesi, ...

Anında meydana gelir”,

26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği’nin “I-MÜKELLEFIYET/Ç-VERGİYİ DOĞURAN OLAY/1-Vergiye Doğuran Olayın Meydana Gelmesi” başlıklı bölümünde;

“3065 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde vergiyi doğuran olayın hukuki şartları, vergiye tabi işlemlerin özelliklerine göre ayrı ayrı tayin ve tespit edilmiştir. ... Su, elektrik, gaz, ısıtma, soğutma ve benzeri enerji dağıtım veya kullanımlarında bunların ilgili müesseselerce bedellerinin tahakkuk ettirilmesi ile vergiyi doğuran olay meydana gelir.

Kanununun (2/3) üncü maddesi uyarınca su, elektrik, gaz, ısıtma, soğutma ve benzeri dağıtımlar mal teslimi sayılmıştır. Ancak, bu tür malların teslimi önceden gerçekleştirildiği halde bu aşamada vergilendirilmesi mümkün olmadığından Kanununun bu maddesine dayanılarak vergilendirme, bunların bedellerinin hesaplandığı anda yapılır. Ayrıca vergiyi doğuran olay bu malların bedellerinin tahakkuk ettirildiği, yani bedelin hesaplanarak tahsil edilebilir hale geldiği anda meydana gelmiş sayılır. Bu mükelleflerin mal bedellerini tahsil edip etmemeleri vergiyi doğuran olay açısından önemli değildir. Sonradan tahakkuk tutarlarında meydana gelebilecek değişiklikler Kanununun 35 inci maddesi hükmüne göre düzeltilir. ...”

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 293’üncü maddesinde;

“Bu hesap, teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılır.”,

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, su, elektrik, gaz ve benzeri enerji dağıtım ve kullanımlarında bunların bedellerinin ilgili kurumlarca tahakkuk ettirilmesi anında katma değer vergisi açısından vergiyi doğuran olay meydana gelmektedir. Dolayısıyla söz konusu gelirin tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın mal bedeli tahakkuk ettirildiğinde yani bedelin hesaplanarak tahsil edilebilir hale geldiği anda (su abonelerinin sayaçlarının belediye görevlileri tarafından okunarak su fatura bildirimini düzenlendiğinde) katma değer vergisi açısından vergiyi doğuran olay meydana geldiğinden 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının da bu aşamada kullanılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediyenin su satışı işlemlerinde 391- Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının, gelirin tahakkuk aşaması yerine tahsilat aşamasında kullanıldığı

görülmüştür. Bu durumda su satışı gelirlerine ilişkin katma değer vergisi, gelirin tahakkuk ettiği dönem katma değer vergisi beyannamesine dahil edilmesi gerekirken, gelirin tahsil edildiği dönem katma değer vergisi beyannamesine dahil edilmekte, bir başka deyişle belediye su gelirleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisini yanlış zamanda beyan etmektedir.

BULGU 5: İndirimli Bina Vergisi Uygulanan Kişilerin Muafiyet İçin Gerekli Şartları Taşıyıp Taşımadıkları Hususunda Etkin Bir Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması

İndirimli emlak vergisi hükümlerinden yararlanan mükelleflerin muafiyet için gerekli şartları sağlayıp sağlamadıklarına ilişkin yeterli bir kontrol mekanizması bulunmadığı tespit edilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu' nun 8'inci maddesinde,

“ ...

Cumhurbaşkanı, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup on sekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir... ”

hükmü yer almaktadır.

İndirimli bina vergisinden ('0' oranlı vergi) yararlanacak kişi ve kişilerin sağlaması gereken şartlar yukarıda yer alan Kanun hükmüyle birlikte Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğlerinde ayrıntılı olarak düzenlenmektedir. Buna göre, çeşitli tarihlerde yürürlüğe giren ve uygulamaya yönelik düzenlemeleri içeren Genel Tebliğler ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek indirimli vergi oranından, Türkiye'de brüt yüz ölçümü 200 m² yi geçmeyen tek meskeni olan veya tek meskenin intifa hakkına sahip bulunan;

Kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup 18 yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler, Hiçbir geliri olmadığını beyan eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, hizmet karşılığı elde edilen ücret geliri, ticari,

sınaî ve mesleki faaliyet geliri, tarımsal faaliyet geliri, menkul ve gayrimenkul geliri, faiz ve temettü geliri veya benzeri türde bir gelirinin olmaması,

Gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları emekli, dul, yetim, ölüm ve malûliyet aylığından ibaret bulunanlar, Sosyal güvenlik kurumlarından emekli, dul, yetim, ölüm ve malûliyet aylığı alanların, bu aylıkları dışında başka gelirlerinin bulunmaması,

Gaziler, Bina Vergisi indiriminden yararlanabilmesi için herhangi bir faaliyet veya gelir şartı aranılmayacak, bunlar her hal ve takdirde bina vergisi indiriminden yararlanacağı,

Şehitlerin dul ve yetimleri, Bina Vergisi indiriminden yararlanabilmesi için herhangi bir faaliyet veya gelir şartı aranılmayacak, bunlar her hal ve takdirde bina vergisi indiriminden yararlanacağı,

Engelliler, İndirimli Bina Vergisi oranından yararlanabilmeleri için bu durumlarını tam teşekküllü Devlet hastanesinden alınmış olan sağlık kurulu raporu veya engelli kimlik kartı ile ilgili belediyelere belgelendirmeleri,

Şartlarını taşımaları ve gerekli belgeleri ibraz etmeleri halinde istifade edeceklerdir. Ayrıca, birden fazla meskeni olanlar veya birden fazla meskende hisseye sahip olanlar, muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler için söz konusu indirimli vergi oranının uygulanması mümkün değildir.

İdare tarafından muafiyetlere ilişkin yoklama ve tespit işlemleri personel eksikliği nedeniyle bahsedilen ölçüde yerine getirilememektedir. Nitekim muafiyet tanınan kişilerin beyanları doğrultusunda İdarece muafiyet işleminin uygulanması ve beyan dışında belge, bilgi talep edilmemesi 57 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin amir hükmüdür. Tebliğde, Emlâk Vergisi mükelleflerinden Emlâk Vergisi bildiriminde dışında tapu sureti, kimlik fotokopisi, vergi kimlik numarasını gösteren belge, elektrik ve su abone belgesi, yapı kullanma izin belgesi, m² cetveli veya başkaca bir belge talep edilmeyeceği, belediyelerce, Emlâk Vergisi işlemlerinde mükellefler tarafından bildirilen hususların teyidinin, mükelleflerden belge istenmeden ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılması gerektiği, belediyelerce, mükelleflere ait kimlik bilgileri, İçişleri Bakanlığı Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden, tapu kayıtlarının ise Tapu ve Kadastro Bilgi Sisteminden alınabileceği, ayrıca mükelleflerin şehit, gazi, dul, yetim ve emekli olduklarına ilişkin bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından elektronik ortamda sağlanmasının mümkün olacağı ve belediyelerin, Emlâk Vergisi işlemlerinde başta imar birimleri olmak üzere Emlâk Vergisine konu taşınmazlara ilişkin öncelikle kendi

kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanacağı ve gerek duymaları halinde bildirimlerin kontrolü amacıyla bildirim konu taşınmazlarda yoklama ve tespit yapabileceği, belirtilmektedir.

Bu düzenlemeyle İdarece, mükelleflerin kolay ve hızlı bir şekilde kanuni haktan yararlanması ve külfet doğuracak taleplerde bulunulmaması gerektiği ortaya konulmaktadır. Ancak muafiyet tanınan kişilerin beyan durumlarının doğruluğu ve şartların sağlanıp sağlanmadığı, ilgili servis ve personelce tespit ve tetkik edilmeli, etkin bir sorgulama mekanizmasının kurulması gerekmektedir. Bu doğrultuda;

- İndirimli vergiden yararlanmak isteyen veya mevcut haktan yararlanan kişilerin beyanları üzerinden hareketle, aktif sigortalı olarak çalışıp çalışılmadığı, emekli aylığı dışında herhangi bir gelir, ücret ya da kazanç elde edilip edilmediği araştırılmalıdır. Sosyal Güvenlik Kurumu ile yapılacak protokolle veri tabanı üzerinden aktif çalışma, işe girişi veya çıkışı, emekli aylığı dışında gelir veya ücretin olup olmadığının elektronik ortamda sorgulaması ya da belirli dönemlerde bilgi alınarak güncel durumların takip edilmesi gerekmektedir.
- Vergi daireleri üzerinden Maliye Bakanlığı veya Gelir İdaresi Başkanlığı ile yapılacak protokolle ya da belirli dönemlerde yapılacak kontrollerle ticari, sınaî ve meslek kazanç kapsamında il sınırları dışındakiler de dahil olmak üzere mükellefiyet tesisi sorgulanmalı ve araştırılmalıdır.

İndirimli Bina Vergisi uygulanacak mükelleflerin gerekli şartları sağlamaları noktasında etkin bir takip, tetkik ve araştırma mekanizmasının kurulması; Emlak Vergisi gelir kaybının önlenmesine ve indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin, cezalı ve gecikme faizi ile birlikte alınmasına imkân sağlayacaktır.

BULGU 6: Tahakkuk Eden Bazı Gelir Kalemlerinde Tahsil Oranlarının Düşük Olması

İdare gelirlerinden bazılarında, tahsilat ve takip işlemlerindeki yetersizliklerden dolayı tahakkuk/tahsilat oranlarının düşük olduğu tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri*" başlıklı 38'inci maddesinin (a) fıkrasında "*Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak*" (f) fıkrasında "*Belediyenin*

gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek” belediye başkanının görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *“Gelirlerin toplanması sorumluluğu”* başlıklı 38'inci maddesinde *“Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.”* denilmektedir.

Aynı Kanun'un *“Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları”* başlıklı 61'inci maddesinde ise muhasebe yetkilisine gelirlerin ve alacakların tahsili görevi verilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, *“Ödeme zamanı ve önce ödeme”* başlıklı 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Kanun'un *“Ödeme emri”* başlıklı 55'inci maddesinde;

“Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir ödeme emri ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir...” denilmektedir.

Aynı Kanun'un *“Cebren tahsil ve şekilleri”* başlıklı 54'ncü maddesinde, ödeme müddeti içinde ödenmeyen alacağın, amme borçlusundan borcuna yetecek miktardaki malı haczedilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, tahakkuk etmiş amme alacaklarının vadesinde ödenmemesi durumunda 15 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir. Düzenlenen ödeme emrinde kişiye, borcunu zamanında ödemez veya mal bildiriminde bulunmazsa

borcunun cebren tahsil edileceği ve mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile cezalandırılacağı bildirilmelidir. Ödeme emri üzerine hala ödeme yapılmamış ise haciz varakası düzenlenmeli ve haciz işlemlerine başlanmalıdır.

Ayrıca belediyelerin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'inci maddesine göre tahsil edilen ücret gelirleri, kira gelirleri ile sözleşme, haksız fiil ve haksız iktisaptan kaynaklanan alacakları için genel esaslara göre işlem yapılır. Bunlar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu ile 2004 sayılı İcra-İflas Kanunu hükümleri geçerlidir. Bu durumda belediyelerin 6183 sayılı Kanun kapsamına girmeyen alacakları için hukuk birimleri aracılığıyla icra dairelerine başvurması gerekmektedir.

Edirne Belediyesinin tahakkuk eden vergi gelirleri tahsilat oranı % 49,60, imar gelirleri tahsilat oranı % 39,18, kira gelirleri tahsilat oranı % 46,33, çevre temizlik vergisi tahsilat oranı ise % 55,47 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tahakkuk kayıtları yapıldıktan sonra takibat kontrollerinin yapılmasında etkin olunmadığı dolayısı ile tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı görülmüştür. Belediyenin borç stoğu ve mali durumu göz önünde bulundurularak takip ve tahsil işlemlerinde gerekli önlemlerin alınması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 7: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi

İdare tarafından emlak vergisi mükelleflerinden emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ilişkin katkı payının, mevzuatında hüküm altına alınan sürelerde ilgili idareye ödenmediği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinin 6'ncı fıkrasında;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin 9'uncu ve 10'uncu fıkralarında ise; "Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde belediye tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca mükellefler hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiği an 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına kaydedilerek takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar ilgili idareye beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir. Zamanında ve tam olarak ilgili idareye ödenmesinden Belediye Başkanının sorumlu olduğu katkı payı, 2863 sayılı Kanun'da hükmedilen sürelerde ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanun'a göre tahsil edilebilmektedir.

İdarenin yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine riayet etmemesi nedeniyle kültür varlıkları katkı payı olarak ilgili kuruma 1.512.065,99 TL tutarında borcunun oluştuğu tespit edilmiştir. Gecikme cezasına maruz kalınmaması adına söz konusu tutarların ödemesinin yasal sürelerde yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Yeniden Değerleme Oranı Kadar Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

Belediye Gelirleri Kanun'u uyarınca toplanan bazı vergi ve harç kalemlerinde yıllar itibarı ile yapılması gereken artışların yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 96'ncı maddesinde; Kanun' un 15'inci maddesindeki İlan ve Reklam Vergisi, 21'inci maddesindeki Eğlence Vergisi, 56'ncı maddesindeki İşgal Harcı, 60'uncü maddesindeki Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı ile

84'üncü maddesindeki Çeşitli Harçların tarifesinin nasıl belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre söz konusu vergi ve harçlar Kanun' da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilecek ve tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacak ancak bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamayacaktır.

Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerinin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 11.07.2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 45 Seri No.lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "Belediyelerde Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünün 6'ncı paragrafında, 2013 yılında belirlenen tarifenin yeniden güncelleme oranı kadar her yıl arttırılacağı ancak Kanun'da belirtilen üst sınırı aşamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Mezkûr mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde;

- Maktu vergi ve harç tarifelerini tespit etmeye yetkili kurumun Cumhurbaşkanlığı olduğu,
 - Cumhurbaşkanlığının bu yetkisini kullanıncaya kadarki süre için, belediye meclislerince 2013 yılında belirlenen tarifelerin uygulanmaya devam edeceği,
 - Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen tarifelere her yıl bir önceki yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının uygulanacağı,
 - Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek tarifeye kadar geçerli olacak belediye tarifelerinin de aynı usul ve esaslara göre yürütüleceği,
- anlaşılmaktadır.

Edirne Belediyesinin 2020 yılı hesap ve işlemlerinin denetimleri sırasında maktu vergi ve harçlara ilişkin tarifelerin, Kanunda belirtilen üst sınırı aşmayacak şekilde yeniden değerlendirme oranları kadar her yıl artırılması gerekirken arttırılmadığı, vergilere ve harçlara ilişkin tarifelerin 2013 yılında belirlenen tutarlar üzerinden uygulandığı tespit edilmiştir.

Tarifelerin güncellenmemesinin bahsi geçen mevzuata uygun olmadığı, Belediyenin 2013 yılından itibaren kümülatif olarak yeniden değerlendirilmesi gereken maktu vergi ve harç kalemlerinden gelir kaybına uğramakta olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Engelli Memur Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması

Belediye tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirlenen sayıda engelli personel istihdamının sağlanmadığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Kanun'un "*Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü*" başlıklı 53'üncü maddesine göre kurum ve kuruluşlar anılan Kanun'a göre kadrolarında %3 oranında engelli personel çalıştırmak zorundadır. Kanun'da belirtilen oranın hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısının dikkate alınması gereklidir.

Anılan Kanun' un 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik'in "*Kadroların tahsisi*" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre engellilerin atanmasına tahsis edilecek kadro sayısının tespitinde, ilgili kamu kurum veya kuruluşunun, yurtdışı teşkilatı hariç, toplam dolu memur kadro sayısının %3'ünün dikkate alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca aynı maddenin ikinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarının, hizmet gereklerine göre engellilerin atanmasına tahsis edecekleri münhal kadrolarını, Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı sonuçlarına veya kura usulüne göre yerleştirme yapılmasını sağlayacak şekilde farklı eğitim düzeyi, hizmet sınıfları ve unvanlar itibariyle hazırlanmasının esas olacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyede memur kadrolarında istihdam edilen toplam 324 personel olduğu, memur olarak çalışan 324 personelin %3 oranına tekabül eden toplam 10 engelli memur istihdam edilmesi gerekirken, 1 engelli memur çalıştırıldığı görülmüştür.

Bahsedilen mevzuat hükümleri uyarınca çalıştırılması gereken sayıda engelli memur istihdamının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Kiraya Verilen Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

İdarenin mülkiyetinde bulunan maddi duran varlıkların kiraya verilmesi uygulamaları ile ilgili olarak bu varlıkların izlenmesi için 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile karşılık hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile ilgili Hesabın İşleyişi başlıklı 476'ncı maddesine göre; kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir. Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

Kamu idarelerinin, varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında olan ancak mali tabloların bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır olmasını sağlamak için gerekli olan nazım hesapları kullanmaları gerekir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde nazım hesapların kullanımına ilişkin olarak; Kamu idarelerinin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında, muhasebenin bilgi verme ve izleme görevi yüklediği işlemleri, muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerine ilişkin işlemlerini izlemek üzere nazım hesapların kullanılacağı, nazım hesapların yalnızca ilgili olduğu diğer nazım hesaplarla karşılıklı olarak borç ve alacak çalışan hesaplardan oluştuğu, bu hesapların mizanda ve bilançonun dipnotunda gösterileceği ilkeleri belirlenmiştir.

Yukarıda açıklandığı üzere; İdare tarafından kiraya verilen maddi duran varlıkların izlenmesi için 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile karşılık hesabının kullanılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>